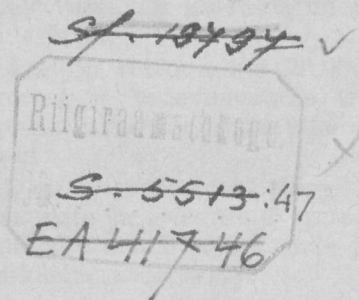

~~EA 41746~~

Vigala rahvale!

Palun iga Vigala kodanikku esimesel võimalusel
tähelepanelikult läbi lugeda.

Ed. Tohver

Brošhüüri koostaja, Vigalas, 1939.

Kat. os.
21. XII 56

628.74(47.42B)

Käesolevas broshüüris püüan Vigala rahvale teatavaks teha praegust Eesti ja meie valla tuletõrje korraldust, esitada meie otstarbekohase tuletõrje väljaarendamise kava ühes võimalikult üksikasjaliste arvestustega ja ühtlasi ka Vigala üldhuvilisi küsimusi selles ulatuses, kui need on, või meie, tuletõrjujate, arvates võiks olla seoses tuletõrjega.

Tuletõrje jaguneb: 1) riiklikuks tuletõrjeks; 2) omavalitsuse tuletõrjeks; 3) eraasutuste ja -ettevõtete tuletõrjeks ja 4) vabatahtlikuks tuletõrjeks.

Riiklik tuletõrje asutatakse tarviduse järgi riigiasutuste ja ettevõtete juures. Siseministri otsusel, kokkuleppel vastava ministriga, on tuletõrje asutamine kohustuslik.

Omavalitsuse tuletõrje asutatakse tarviduse järgi ühe või mitme omavalitsuse piirkonna jaoks.

Omavalitsuse tuletõrje asutamine on linnale, alevile või vallale sunduslik, kui neis ei ole jõudlusvõimelist ja kohalikele oludele vastavalt korraldatud ja varustatud vabatahtlikku tuletõrjet.

Linnades, kus on rohkem kui 20.000 elanikku, peab olema valvekorras ja tegevusvalmis tuletõrje lentsalk. Lentsalga kutseliste tuletõrjujate minimaalse arvu määrab Siseminister.

Eraasutuste ja -ettevõtete tuletõrje asutatakse tarvidus järgi eraasuuste ja ettevõtete juures. Tuletõrje asutamine on sunduslik nende eraasutuste ja ettevõtete juures, kus Siseminister seda nõuab.

Vabatahtliku tuletõrje moodustavad vabatahtlikud tuletõrjeühingud ja nende liit.

Üldiselt ongi Eesti tuletõrje arenenud just vabatahtlikuse alusel, kuna riiklikud, omavalitsuste ning eraasutuste ja -ettevõtete tuletõrjed kokku moodustavad vaid väikese protsendi Eesti rohkearvulises tuletõrje peres.

Vabatahtliku tuletõrje organisatsiooniline ja rahvamajandusline tähtsus leidis „kõrgemal pool“ õigustatud tähelepanu juba aastat 13 tagasi, kuid kuni 1936. a. toimus Eestis tuletõrje organisatsioonide asutamine ja tegutsemine ilma kindla kavata. Linnades ja väga paljudes valdades tegutsesid mitmed iseseisvad ühingud ja neid võis igal ajal vabalt juure asutada. On mõistetav, et sellises olukorras mingist kavakindlast tuletõrjetööst juttugi ei saanud olla ja sellepärast 1936. a. lõpul anti seadus, et alates 1937. a. iga linna ja valla omavalitsuse piirkonnas võib tegutseda ainult üks, vastava omavalitsuse nimeline tuletõrjeühing — sellega liideti ühte kõik nimetatud omavalitsuste piirkondades tegutsevad tuletõrjeühingud. Tuletõrjeühingud tegutsevad normaal-põhikirja järele, mis kinnitatud Siseministri poolt 3. det. 1936. a.

Vabatahtlik tuletõrjeühing on heategev organisatsioon, kelle ülesandeks on kõrvaldada, samuti vältida, hädaohte, mis kahjutule läbi ähvardavad või võivad ähvardada üldsuse või üksiku isikulist või varalist julgeolekut.

Tuletõrjeühing annab abi politsei nõudel ka teiste loodusjõuliste ja muude suuremate õnnetuste, samuti ka avalikku julgeolekut ja korda ähvardavate hädaohtude puhul, kus läheb tarvis tuletõrje jõude või tööriistu, eriti kodanliku õhukaitse tegevuses.

Oma ülesannete teostamiseks tuletõrjeühing: moodustab oma liikmeskonnast jõudlusvõimelisi tuletõrjeüksusi kogu tegevuspiirkonnas ja korraldab ning varustab neid vastavalt kohalikele oludele, soetades neile tarvilikke tegevusvahendeid, nagu: tuletõrjeriistu, kustutusvee tagavarasid, pritsimaju ja -kuure, tuletõrje signalisatsiooniseadeldisi jne.; kasvatab oma liikmed vaimliselt ja kehaliselt tugevaks tuletõrjujaks ja kohusetruuks kodanikeks; selgitab kodanikele abinõusid kahjutulede vältimiseks ja tuleohu vastu võitlemiseks.

Tarviduse korral annab abi ka väljaspool tuletõrjeühingu tegevuspiirkonda.

Tuletõrjeühingul on juuridilise isiku õigused. Jälgides maksvaid seadusi, määrusi ja tuletõrje eeskirju, on tal õigus: omandada, võõrandada ja pantida kinnis- ja vallasvara, asutada kapitale, sõlmida lepinguid, võtta endale kohustusi, nõuda ja kosta kohtus, maksustada oma liik-

meid, võtta vastu toetusi ja annetusi; asutada ja ülalpidada tarvilikke ettevõtteid ja asutusi; asutada õppeväljakuid, -platse, -aedu ja ruume tuletõrjelisteks õppusteks ja sportlikeks harjutusteks; panna toime õppusi, manöövreid, etendusi tuletõrjeliste ja sportlike harjutustega ja mängudega, võistlusi, paraade ja ülevaatusi, kutsuda ellu spordi-, muusika-, näite-, noorte ja teisi ringe ning korraldada selleks vastavaid kursusi; korraldada avalikke loenguid, ettekandeid, näitemüüke, loteriisid, korjandusi ja näitusi, avada raamatukogusid ja einelaudu, anda välja oma ideede propageerimiseks vasatavaid ajakirju, käsiraamatuid ja muid trükitooteid.

Tuletõrjeühingul on oma lipp, pitsat ja kodukord, mis määrab üksikasjalikult ühingu sisetevõtmise. Tuletõrjeühingu liikmeks võivad olla Eesti vabariigi kodanikud, kes ei ole vahi- ega velvealused ja kellel ei ole kohtu poolt määratud säärast karistust, mis ei võimalda rigiteenistusse astumist. Tuletõrjeühingu liikmed jagunevad: noor-, tegev-, vana-, toetaja- ja auliikmeiks.

Noorliikmeiks võivad olla tuletõrjeühingu tegevuspiirkonnas elunevad terved ja tugevad alla 18 a. v. kodanikud ja nende organiseerimisel tuleb silmaspidada tingimusi, mis ette nähtud vastavais seadusis.

Tegevliikmeiks võidakse vastu võtta tuletõrje ühingu tegevuspiirkonnas elunevaid tööjõulisi kodanikke, kes on vähemalt 18 a. vanad. Vanaliikmeiks võidakse arvata noor- ja tegevliikmed, kes on: olnud noor- ja tegevliige kokku vähemalt 10 aastat ja jäänud parandamata haigeks kas tuletõrje teenistuskohuste täitmisel ehk muul viisil vigastuste tagajärjel mittevõimeliseks täitma tuletõrje teenistuskohustusi — ja ka liikmeid, kes tegevliige olnud vahetpidamata 10 aastat ja saanud 60 a. vanaks. Toetajaliikmeks võivad olla isikud, kes aitavad kaasa tuletõrjeühingu eesmärgi ja ülesannete teostamisele, kuid ei võta osa teelikust tuletõrjetööst. Auliikmeiks võidakse valida teenelisi vanaliikmeid, silmapaistvaid tegelasi tuletõrje alalt ning isikuid, kellel on tuletõrjeühingu suhtes erilisi hinnatavaid teeneid. Auliikmed valitakse eluajaks. Noor-, tegev- ja toetajaliikmed võetakse vastu vastava kirjaliku soovivalduse põhjal — ka ühingust välja astumist tuleb juhatusele kirjalikult teatada ja kui liige vahistatakse kohtuvõimude korraldusel või talle määratakse niisugune karis-

tus, mis ei võimalda riigiteenistusse astumist, ehk lahkub Eesti kodakondsusest — kustub liikmeks olek automaatselt. Tuletõrjeühingu tegevust juhib peakoosolek ja juhatus. Ühingu asjaajamise, vara ja arvepidamise revideerimiseks ning aastaaruande ja eelarve läbivaatamiseks valib peakoosolek revisjoni-komisjoni. Kõik vabatahtlikud tuletõrjeühingud moodustavad Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu. Tuletõrje Liidu ülesandeks on kahjutulede vastu võitlemise põhimõtete arendamine ja levitamine; tuletõrjeühingute huvide kaitsmine ja nende ideeline juhtimine; tuletõrjele tuletõrje tegevusvahendite muretsemise abistamine ja vabatahtliku tuletõrje juhtide väljaõppe teostamine. Liit tegutseb Siseministri poolt kinnitatud ja seaduslikus korras registreeritud põhikirja alusel ja tema organiteks on: peakoosolek, juhatus ja revisjonikomisjon. Seesugune on siis — väga lühidalt kokkuvõetult — meie tuletõrje majanduslik-organisatsiooniline külg.

Tegeliku tuletõrjetöö juhtimise ja väljaõppe ühtlustamise eesmärgil toodi sama 1936. a. antud seadusega tuletõrjesse pealike juhtimisel olevate üksuste alajaotuse süsteem. Kogu Eesti ümmarguselt 63.000 liikmeline tuletõrje pere moodustab Eesti Tuletõrje Korpuse.

Korpus jaguneb 14 brigaadiks, kelledest Tallinna ja Tartu linnad ja Narva, ühes prefektuuri piirkonnaga, moodustavad samanimelised brigaadid, kuna 11 brigaadi kannavad meie maakondade nimesid ja nende piirid, peale eelpool nimetatud „mahaarvamiste“ ühtuvad maakondade omadega.

Brigaadid jagunevad 54 kindlapiiriliseks divisjoniks ja olgu nimetatud, et Läänemaal on 4 divisjoni: Haapsalu, Hiiumaa, Lihula ja Märjamaa, kuna viimati mainitud divisjoni piirkonda kuuluvad Kullamaa, Märjamaa, Velise ja Viigala vallad.

Divisjonid jagunevad kompaniideks ja maaolukorras on kompaniide tegevuspiirkonnaks vald. Kas soovitakse nüüd tegutseda kas ühe või enama kompaniiga, see on juba enam-vähem iga valla tuletõrje oma otsustada. Kompaniid jagunevad territoriaalse piirkonnaga rühmadeks ja rühmad omakorda kustutus ja erisalkadeks. Salga arvuline koosseis on tingitud tema käsutuses olevatest tuletõrje riistadest ja ülesannetest; nii, näiteks, peab vabatahtlikus tuletõrjes käsipritsisalka kuuluma vähem. 15 tuletõrjujat,

hüdropuldi salgas vähemalt 3 tuletõrjujat hüdropuldi kohta jne.

Loomulikult on igal eelpool nimetatud üksusel pealik — ja pealikute- nende abide, brigaadide, divisjonide ja kompaniide mitmesuguste eripealikute ühisel juhtimisel peab siis toimuma kogu tuletõrje mitmekülgne tegevus.

Veel on ettenähtud, et iga linna ja valla omavalitsuse piirkonnas peab olema üks tuletõrje juht, kelleks — põhiraja järele — on vastava omavalitsuse piirkonnas asuvate tuletõrjeüksuste ametiastmelt kõrgem pealik ja kui nimetatud piirkonnas on mitu võrdset kõrgemat pealikut, siis tuletõrjeühingu juhatuse ettepanekul määratakse tuletõrje juhiks üks neist. Maaolukorras tuleb seda mõista nii, et kus vallas üks kompanii, seal on tuletõrje juhiks automaatselt kompanii pealik ja kus kompaniisid rohkem — seal määratakse tuletõrjejuhiks üks neist ja tema ülesandeks on, lühidalt, juhtida ja korraldada kogu omavalitsuse piirkonnas tegelikku tuletõrje tööd.

Loomulikult peab iga linna ja valla tuletõrjejuhi kohuseid täitma keegi kohalikku tuletõrje perre kuuluv inimene, ja et need kohused meie valla osas — alates käesoleva aasta 4. märtsist — tulid minu kanda, siis — vahel adra ja äkke järel kõmpides andsin ajudele vaba voli selle asjandusega tegelda. Vähe aega enne tuletõrje reformi, tegutsesid ka Vigalās kaks iseseisvat tuletõrjeühingut ja on igaühele arusaadav, et neilgi tuli liituda ja ümberkorralduda. Omajagu aega nõudis tuletõrjelt ka uute olukordadega kohanemine ja üldiste kavade koostamise suhtes mõjus siis veel takistavalt oodatav valdade reform, mis tuntavalt muutis ka tuletõrje tegevuspiirkondi.

Asudes nüüd meie valla üksikasjalise tuletõrje korralduse juure, peame kõigepealt arvestama tuletõrje suhtes ülesseatud algnõudega: tuletõrje peab võimalikult kiirelt jõudma kahjutule kohale, olema arvuliselt nii suur ja igakülgsest nii hästi varustatud, et oleks võimeline andma tõhusat abi. See algnõue omakorda tekitab küsimused: milline peab siis olema meie tuletõrje jaotus, häirekava, varustus, kui suur arvuliselt, mis läheb maksma varustus ja selle korrashoid ja kuidas saada tarvilisi summe. Et aga tuletõrje riistad ja abinõud on võrdlemisi kallid, — seega ülevallaline otstarbekohane tuletõrje korraldamine nõuab päris kenakese kapitali investreerimist ja iga kapitali nõudva

ettevõtte juures peab eelkõige käima kalkulatsioon — siis loomulikult, tuli koguda admeid ja nende abil püüda selgitada meil seini esinenud kahjutulede aasta keskmist arvu ja tegelikku kahjusummat.

Neid tulemusi aluseks võttes ja arvestades ka kõigi tuletõrje korraldamise juures üleskerkinud küsimustega, koostasime meie tuletõrje jaotuse, häire- ja üldise väljaarendamise kava ja selle põhjalikuks läbiarutamiseks kutsusime k. a. 5. novembriks „Peru“ koolimajja kokku: Vigala vallavalitsuse, ühistegeliku kindlustuskassa juhatuse, vabatahtl. tuletõrjeühingu juhatuse ja tuletõrje Vigala komp. koosseisu kuuluvate pealike ühise koosoleku. Kindlustuskassa ja tuletõrjeühingu juhatustest ja tuletõrje pealikutest kokku võttis koosolekust osa 21 inimest, kuna vallavalitsuse inimesi polnud näha. Sellel 4 tundi kestnud tõsisel töökoosolekul said põhjalikult läbi arutatud kõik meie otstarbekohase tuletõrje väljaarendamisega seoses olevad küsimused.

Andmeid, meil esinenud aastakeskmise kahjutulede arvu ja kahjusumma selgitamiseks oli võimalik saada viimase 15 aasta kohta ja leiti, et see iseenesest peaks andma juba kaunis usutava jagaja. Nendel läbiarutamistel selgus, et nimetatud aastate keskmisena on meil juhtunud vähemalt 2 kahjutuld, kokku ümmarguselt 5000 kr. tegeliku kahjusummaga. Siinjuures meenutati veel, et õnneks pole selle aja jooksul kahjutuli puhkenud üheski meie — tavaliselt väga tuleohtlike hoonetega — tihedamas asulas. Arvestades nüüd Vigala ümmarguselt 630 majapidamise ja aasta keskmise kahjutulede arvuga selgus, et keskmise inimese vältel tabab kahjutuli iga Vigala 5—6 majapidamist; kahjutulede läbi meie rahvamajandusele tekitatud kahjusummad on küllalt suured ja asuti üksmeelsele seisukohale: — meie otstarbekohase tuletõrje korraldamine on tõesti tarvilik ja see peaks teostuma lähemate aastate jooksul.

Asudes tegeliku tuletõrje korralduse juure, peeti mitmesugustel kaalutlustel, kõige otstarbekohasemaks edasi tegutseda ühe kompaniiga.

Valla rühma piirkondadesse jagamist tuli arutada koos häirekavaga; häire põhimõtteks on teatada kahjutule puhkemisest ja ühtlasi kindlaks määrata piirkonda, kus kahjutuli puhkenud.

Piirkondasi ei tohi olla ka liiga palju, see teeks häirekava raskesti meelespeetavaks, mis omakorda tekitaks ebasoovitavaid arusaamatusi.

Tuletõrje korraldus peab aga võimalikult ühtlaselt haarama iga valla osa, sellepärast tuli rühmade piiride määramisel arvestada rühma piirkonda jäävate elamute ja inimeste arvuga, elamute geograafilise asendiga, liiklemisteedega jne.

Eeltooduga arvestades, otsustati vald jaotada kaheksasse rühmapiirkonda järgmiselt:

Rühm	Rühma piirk. kuuluvad külad ja asulad.	Häiresignaal.
I	Koasto-Rumba, Vängla, Päljasmaa ja mõlemad Läti külad	— (üks pikk)
II	Avaste, Kausi, Ojapere ja Kesu külad	— —
III	Sääla I, Kivi-Vigala, Jädivere ja Naravere külad	— — —
IV	Jässi-Leibre, Kivinuki, Pallika külad ja Jädivere asundus.	— — — —
V	Vana-Vigala I ja II küla, Pöllunduskool, Tiduvere küla ja jaama ümbrus, Selja raba maantee	— . (üks pikk üks lühike)
VI	Oese, Tõnumaa, Vanamõisa külad ja Vaguja külast Vati ja Käära talud	— . .
VII	Vaguja küla, väljaarvatud Vati ja Käära talud, mõlemad Araste, Kurevere ja Sääla II küla	—
VIII	Konnapere, Rääski, Manni ja Pika külad	—

Asudes nüüd varustuse küsimuse juure, peame kõigepealt jällegi meeletulema kiiruse vajadust, ja see juba iseenesest püstitab nõude, et meie kustutusriistade võrk peaks olema võimalikult tihe, näiteks: kui kahjutuli puhkeb 3—4 klm. kaugusel priitsi asukohast, pole õnnelikumalgi juhul, ilma autota, lootust priitsi kohale saada palju alla poolt tundi ja kui üks kõik milline põllumajanduslik hoone on kuni pool tundi takistamatult põlenud, pole sellejuures enam midagi nimetamisväärset päästa ja võima-

luse korral on tuli ka selle aja jooksul juba ammugi levinud.

Pealegi ei saa ühe kustutusriista kiiret kohalejõudmist pidada normaalseks, sest ükski abinõu ei võimalda kahjutule otsest „surnukslöömist“, — kuna aga üks põlev hoone on halvemal juhul võimeline süütama korraga mitut teist ja tuletõrje kohuseks on selle kõige takistamine, siis peaks tuletõrjel peale kiiret kohalejõudmist, kohe olema kasutada ka vähemalt 3—4 juga.

Kui palju, ja missuguseid tuletõrjeriistu peaks meie siis muretsema, et oleksime võimelised tagajärjekalt võitlema meie vaenlase — tulega?

Maa olukorras saavad „kaalule“ tulla kolmesugused kustutusvahendid: mootorpritsid, käsipritsid ja hüdropuldid. Viimasel ajal soovitatakse eriti just mootorpritsi ja mootorprits on tõesti võimas kustutusriist. Päris väike 130 „kilone“, kuid sealjuures 14,5 hobusejõulise mootoriga prits on võimeline 2 joaga ja kaunis suure survega sooritama kustutustööd veel 400—500 mtr. kaugusel ja ilma surveta vett andma kuni 1 klm. kaugusele. See „vigur“ maksab aga 1900 kr., kilomeeter voolikuid ühes ühendajatega 2465 kr., pritsil peab olema käru, mis maksab vähemalt 20 kr.; mõeldav pole ka kilomeetri voolikute eraldatult kahjutule kohale toomine ja kahjutule kohal ühendamine, niisama ka tagasitoimetamine. Peab olema vooliku käru ehk n. n. haspel, mille abil võimaldub kiirelt voolikuliini välja viia, kui ka kokku kerida ja see läheb maksma tagasihoidlikult arvestades 50 kr.

On loomulik, et igasse külla ei jõua meie nii kallist „riistapuud“ muretsema ja nagu eelpool nägime, jääb juhusliku hobu-veoabinõu korral pritsi kohale jõudmine pahatihti hiljaks, siis tuleb õigeaks pidada nõuet, et mootorpritsi veoks peab olema auto.

Auto maksab aga vähemalt 2500 kr., peab olema ka tubli kuur, kuhu selle paigutame, ja arvesse võttes, et kilomeetert voolikuid ei saa „käte vahel“ kuivatada, peab sellel kuuril olema veel tublim voolikukuivatamise torn. Auto omakorda vajab juhti, ja et tuletõrje autojuht peab alati saadaval olema, siis meie oludes, pole teist võimalust, kui peab selle kuuri külge ehitama ka paaritoalise korteri ja võime „õnne tänada“, kui peaks saama sinna korteri ühe mehise käsitöölise, kes on enam-vähem alati kodu, omab,

või on valmis omama, tarvilikud teadmised ja arvestades väga harvade sõiduvajadustega, on nõus priikorteri eest olema auto- ja mootorpritsi juht. See ehitus, kuigi tarvisminev ehitusmaterjal rahva poolt tasuta kohaletuuakse, nõuab puhast raha oma 3000 krooni.

Vaatama siis nüüd, palju läheb maksma üks alati valmis mootorpritsi punkt ja selle aastane korrashoid ehk nn. amortisatsioon.

Osad.	Nende hind Kr.	Amortisatsiooni %%	Amort. summa Kr.
Prits	1900.—	4	76.—
1000 mtr. voolikuid	2000.—	10	200.—
62 ühendajat . . .	465.—	4	18.60
Kärud	120.—	3	3.60
Auto	2500.—	10	250.—
Maja	3000.—	3	90.—
Kokku Kr.			638.20

Tavaliselt määratakse mootorpritsi, kui eelistatud tuletõrjeriista, ostmisel ühingule tuletõrjekapitalist 1000 kr. toetust. Nii tuleb mootorpritsipunkti omahinnaks tagasihoidlikult arvestades, lugeda ümmarguselt — 9000 kr., ja aastaseks korrashoiuks 650 kr.

Käsiprits on kõigile teatud ja tuntud kustutusriist, arvestamist vajab ainult selle punkti kapitali nõudlus ja nimetama peab ka umbes 6×4 mtr. põrandapinnaga kuuri ehitusmaterjali kohalevedu.

Osad.	Nende hind Kr.	Amortisatsiooni %%	Amort. summa Kr.
Käsiprits	500.—	3	15.—
60 mtr. voolikuid . . .	120.—	10	12.—
4 ühendajat	30.—	4	1.20
Käru	70.—	3	2.10
Kuur	400.—	3	12.—
Kokku Kr.			42.30

Hüdropult on võrdlemisi uudne ja tuletõrjes alles vähelevinenud kustutusriist; näinud on vist igaüks seda puna-

sest vaskplekist valmistatud ühtlase jämedusega „torbi-
kut“. Tuletõrjeabinõuks muudavad selle aga sisse asetatud
pump ja veejuhtimiseks külgekeeratav tavaliselt 4 m. pik-
kune ja vasest joatoruga kummeeritud voolik. Töötamisel
vajab see harilikult 3 inimest: üks valab vett, teine pum-
pab, kuna kolmas juhib juga. Joa kõrgus ulatub ühe-
kordse hoone katuseharjani. Kahjutule kohale võib selle
otsemat teed üksinda toimetada juba kohmakam karja-
poisski.

Maksab ise	Kr. 30.—, amort. 3% juures	Kr. —.90.
Voolik joatoruga	„ 8.— „ 7% „ „	—.56
<hr/>		
Kokku Kr. 38.—		Kr. 1.46

Tundub vist igapähele loomulikuna, et läbiharutades
eelpoolnimetatud üksikute tuletõrjeriistade kapitali nõud-
lust, nende igasuguste liiklemis- ja teedeolude juures kah-
jutulekohale toimetamise võimalusi jne., tuli tahe-
sata asuda seisukohale, et hõredalt asustatud maaolukor-
ras on tuletõrje esimeseks relvaks hüdropult.

Et kahjutule puhkemisel oleks võimalikult igalpool kiire
esmaabi käepärast, peaks hüdropult asetuma vähemalt
igas neljandas elamus, ja seega peaks Vigala tuletõrje
varustusse kuuluma kuni 160 hüdropulti.

Ainult hüdropultidele ei saa meie siiski rajada oma tu-
letõrjet — kui see on asendamatu riist naaberhoonete
kaitsmisel ja sellega tuntavalt saab pidurdada tule levi-
kut ka põleva hoone juures — läheb suuremate hoonete
põlemiste likvideerimiseks vaja ka tugevamat jõudu. Meil
on praegu kasutada 7 käsipritsi ja üldiselt peeti tarvi-
likuks, et igas rühmas oleks üks käsiprits. Teatavasti on
meil ka mootorprits ühes 160 mtr. voolikutega ja kogu
see „krempel“ läks maksma 2295 kr. — sellele tuleb nüüd
juure soetada veel 100 mtr. voolikut, korralik auto-järele
rakendamist kannatav käru ühes vooliku pooliga ja ar-
vestades Vigala autode rohkust — loodame et enamikel
juhtudel läheb korda seda kohale toimetada. Selle kõige
omahinnaks oleks, peale 1000 kr. toetuse mahaarvamist
ümmarguselt 1550 kr. ja aastane amortisatsioon 130 kr. —
Tulevikus võib ju veel voolikuid juure muretseda, kuid
alativalmis punktiks arendamine ei kannata kalkulatsiooni.

Selline peaks siis olema meie tuletõrje nõuetele vastav varustus otseste kustutusriistade ja abinõude suhtes.

Et need kustutusriistad aga tarviduse korral õigeaegselt õigesse kohta toodaks, selleks koostasime eelpool häirekava ja nüüd peame selgitama, palju peab meil siis olema neid „häiretegemise asju“. Kõigi olukordadega arvestades peeti parajaks keskmiselt paar pasunat küla peale. Külasiid on Vigala vallas 32 ja korrutades seda arvu kahega saame 64 „instrumenti“ — 1 korralik signaalpasun maksab 6.50 kr., seega kogu „orkester“ 416 kr. ja amortisatsioon 12 kr. 48 senti.

Nüüd tuleb veel lahendada vesivarustuse küsimus. Umbes 30% Vigala hooneist asub jõgede kaldail, peale selle veel paljud nende otseses läheduses, kuid umbes 50% juures tuleb enamuses aastaaegadest, kahjutule juhul, arvestada veepuudusega.

Seda küsimust igakülgselt kaaludes jõuti otsusele, et veepuuduse saame kõrvaldada ainult maasisse betoonist valatud veevõtukohtade ehitamisega. Juba 20-kantmeetrilise mahuga veevõtukoht suudab veega vabalt varustada meie mootorpritsigi enam kui pooletunni jooksul ja umbkaudse arvestuse järele tuleks selliseid veevõtukohti Vigala piirides ehitada 40. Osalt on neid võimalik ehitada tublide puurkaevude lähedusse ja kus see võimalik pole, tulevad need täita veerohketel aastaaegadel.

Meil pole alust oletada, et neid täita tuleks väga sagedasti; sest peab olema juba haruldasem juhul, kui ühe veevõtu koha piirkonnas esineks aastajooksul enam kui üks kahjutuli.

Võib-olla tundub mõnele see „veevärgi“ asjandus ehk liigraskelt teostatavana, sellepärast püüame üksikasjaliselt väljaarvestada selle kava teostamiseks vajalise vaeva ja rahakulu.

Eelpool mainitud mahutavusega veevõtukohta välisteks mõõtudeks oleks: pikkus 4,40, laius 2,90 ja kõrgus 2,20 meetrit. Arvestades keskmiselt 20 sentimeetri paksuse „koorega“, vajab valamine 8 kantmeetrit betoonmassi ja loomulikult tuleb samapalju kohaletoimetada kruusa-liiva ja 9—10 tünni tsementi. 1 kantmtr. kruusa ehk liiva annab keskmiselt 2 koormat ja et neid „kantisi“ oli vaja 8, saame kokku 16 koormat; 3 koormaga peaks ära tooma tsemendi ja kui 2 koorma nime „anname“ veel

vajaliste vormlaudade kohaletoojaile, läheb kokku 21 koormat.

Pehmepõhjaga maakohtades tuleb veel juure tuua koormat 15 kive ja liiva põhjakindlustuseks ja arvestades meie mitmesuguste maakohtadega, tuleks keskmiselt kõigerohkem 30 koormat „augu“, ehk 1200 koormat kõigi veevõtukohtade peale kokku. Viimasele arvule vastab umbkaudselt ka Vigala majapidajate tööhobuste arv ja ega see üks koorem hobust ei tapa ja kui ka iga Vigala tööjõuline mees, veevõtukohtade ehitamisel teeks päeva-poolteist vähegi mehemoodi tööd, oleksid need kõik eeskujulikult valmis.

Nüüd vaatame palju nõuab ühe veevõtukohta ehitamine kapitali: tsement maksab keskmiselt 50 kr., kruus ja liiv 5 kr., kivid 8 kr. ja tollistest laudadest vähe kumer kate kõigerohkem 20 krooni. „Silmapaari“ vahele ei saa jätta ka vormlaudade ja seguvalmistamise aluse vajadust; selleks kulub ligikaudu 450 „tollit“ laudu, peale selle põõnu, naelu jne., nii et komplekt võib maksma minna kuni 80 kr.

Loomulikult ei saa meie valada neid kõiki korruga ja ühe komplektiga peaks võimalik olema valmistada 5—6 veevõtu kohta, peale selle kõlbavad need ikkagi veel kuhugi tarvitada, nii et üle 10 kr. seda kulu ei saa arvestada. See oleks siis kõik ja teeb kokku 93 krooni. Tegelikult asja kallale asudes võib ju vajalikuks osutada veel mõni väike lisakulutus, kuid üle 100 krooni ei saa kulusumma tõusta ja seega maksaks kogu vesivarustus 4000 kr. Amortisatsiooni tuleb siin arvestada ainult kate-telt ja kui võtame amort. % 10, teeb see siiski välja kõigest 80 krooni.

Vaadeldes nüüd kogu vesivarustuse peale tarvisminevat kulusummat ja kui selle asja üle tõsiselt järelemõtlemine, peame küll ütleva, et see on otse naeruväärsest väike, sest juba üheainsa keskmise hoone tuleohust päästmine tasub kogu kulu.

Üksikud väga eraldi asuvad majapidamised „kipuvad“ ka vesivarustuse kava teostamisel veevõtukohtadest kaugemale jääma kui õigus ja sellepärast tuleks neil tagavaraks hoida vähemalt 1—2 kantmtr. vett, see oleks kahjutule juhul kiirelt kohaleruttavatele hüdropuldi meestele heaks alguseks ja võimaldaks korralikult üle kasta 200—400 ruutmtr. katusepinda, mis kahjutule pidurdamisel on

suure tähtsusega. Kui sellist „purki“ teha betoonist, siis läheb selleks vaja 2—3 koormat liiva ja mõne krooni eest tsementi.

Jõeäärsed majapidajad aga hoolitsegu selle eest, et oleks koht, kuhu vajaduse korral saaks pritsi paigale asetada. Igas rühma piirkonnas tegutseb, kava kohaselt, veel vähemalt 10-meheline veeveosalk, kes häire korral võimalikult kiirelt kohale sõidavad.

Nüüd teeme siis kokkuvõtte meie kavatsetava ja ülesannetele vastava tuletõrje varustuse, selle hinna ja amortisatsiooni ning minimaalselt vajaliku inimarvu suhtes. Varustuse osas tuleb arvestada 7 käsipritsi, sest jaama prits on riigi kulul ja mootorprits leiab ühise ulualuse ühe käsipritsiga.

Varustus	hind kr.	amortisatsioon kr.	minimaalselt vajalik inimarv
mootorprits	1550.00	130.00	10
7 käsipritsi	7840.00	296.10	120
160 hüdropulti	6080.00	233.60	480
64 signaalpasunat	416.00	12.48	—
vesivarustus	4000.00	80.00	80
Kõik kokku:	19886.00	752.18	690

Senini on ühing jõudnud koguda võlgadest vaba varandust 5100 krooni väärtuses ja selle vajalikust üldsummast maha arvates jääb koguda veel 14.766 krooni.

Vigala tuletõrje asutati 12. juunil 1932. a., seega on tegutsetud juba enam kui 7 aastat ja tuletõrjekapitali toetusi ja asjaajamise kulusid mahaarvates on selle aja jooksul, varustuse muretsemiseks Vigala rahvalt saadud vähe üle 4000 kr., see teeb keskmiselt 600 kr. ja napiste 10 senti iga Vigala majapidamise kohta aastas.

Kui võrdleme seda summat, meie nõuetele vastava tuletõrje väljaarendamiseks vajalise summaga, siis selgub, et Vigala rahva seniste toetusemäärade juure jäämisel, kulub sihile jõudmiseks veel ümmarguselt 25 aastat ja see aeg tundub vist igapähele liig pikana.

Arvestades senise olukorraga, ei saa meie siiski üksteise üle nuriseda, sest vaevalt leidub meil inimest, kes oma parima äratundmise järele tuletõrjele poleks annetanud. Kui need annetused aga võrdlemisi tagasihoidlikud

on olnud, siis oleneb see kindlasti sellest, et senini oleme oma tuletõrjet korraldanud ilma kindla kava ja eelarveta — igauks meist tunneb ju raha väärtust ja nimetamisväärsed summasid ei taha keegi käest ära anda, kui pole täiesti selge selle otstarb.

Loomulikult kerkib nüüd küsimus: kui suur peab siis olema see õige annetus?

Koosolekul seda küsimust igakülgset kaaludes jõuti seisukohale: — et meie tuletõrjet arendame meie kõigi varanduste kaitseks, siis iga kodaniku endastmõisteta vaks aukohuseks peaks olema toetada teda vastavalt oma varanduste väärtusele ja jõudumööda ka kaasa töötada.

Vigala rahva majanduslikule kandejõule kergelt kantavaks annetuse põhimääraks peeti 0,1% varanduste väärtusest ehk lihtsamini 1 sent varanduste väärtuse iga 10 kr. pealt.

Püüame nüüd siis enam-vähem arvestada kui kiirelt, selmoel „asja kallale asudes“, meie tuletõrje korraldamine edeneks. Vigala majapidamistest on umbes 75% normaal talud ja 25% väiketalud ja elumajad. Nende keskmist bruttoväärtust, hoonete, elus ja eluta inventari osas, hinnati vähemalt 5000 kroonile, peale selle on meil veel suur hulk ainult vallasvarade omanikke, — seega Vigala rahva alaliste tuldkartvate varanduste üldväärtust hinnati vähemalt 3.200.000 kroonile.

Kui nüüd iga Vigala kinnis- ja vallasvara omanik, oma varade hindamisel end vaesemaks ei püüa teha kui ta tegelikult on ja täidaks aumehelikult oma kohust, siis laekuks aastas vähemalt 3.200 krooni ja meie tuletõrjeasjandus oleks eeskujulikult korras kõige rohkem 5 aastaga.

Eelpool nägime, et peale igasuguse varustuse on meil tuletõrje korralduse juures tarvis veel vähemalt kuni 700 inimest. Praegu on Vigala tuletõrjes mees-, nais- ja noorlikmeid kokku ümmarguselt 270 inimest. Väga soovitatav on ju, kui naised ja noored, alates vähemalt 14-elu-aastast, oskaksid käsitada tuletõrjeriistu ja vajaduse korral asendada mehi, kuid tavaliselt naistuletõrje tegeleb tulekaitse sanitar-, majandus- ja oma kutseala küsimustega, kuna noored peale tulekaitse ja tuletõrjelise õppe, kõigil noorte huvialadel. Tegelikud kustutus- ja veeveosalgad moodustatakse aga mees-tegevliikmeist ja seega

peaks Vigala tuletõrjesse kuuluma, peale naiste ja noorte, veel vähemalt 700 meest ning umbes samapalju on meil ka, peale 18 aasta vanuseid ja põhikirja järele tuletõrjesse vastuvõetavaid enam-vähem terveid ja tööjõulisi mehi.

Selgub, et hõredalt asustatud maaolukorras on otstarbekohase tuletõrje korraldamine võimalik ainult peaaegu kogu meie tööjõuliste inimeste tegelikul kaastööl ja asja üle veidi järel mõeldes peaks see kaasategemine tunduma ka päris loomulikuna. Mitte väga kaugel puhkenud kahjutulele ruttab ju igamees ja niisama on ka igamees vist sellistel juhtudel tundnud oma saamatust; põleb takistamatult süttinud hoone, süütab halvemal juhul ka teisi peale veel kättesaadava vallasvara eemale toomise pole midagi teha ja tuleb lihtsalt pealt vaadata kuidas tuli neelab kaasinimeste vaevaga kogutud varandust ja ükski pealtvaatajaist ei saa julge olla, et temale sama juhtuda ei või.

Meie kavatsetud tuletõrje korralduse teostumisel pole ju ka mõeldav, et kusagil tekkinud kahjutulele peab rututama kogu valla tuletõrje, peale metsade põlemiste, oleme siis võimelised kõigerohkem paari-kolme rühmaga likvideerima äga meil esineda võiva kahjutule ja nii ei too tuletõrjesse astumine inimesele juure mingeid nimetamisväärseid lisakohustusi. Tuletõrjeriistade tundmaõppimiseks, nende otstarbekohase ja kiire käsitamise harjutamiseks, töökorras oleku kontrollimiseks ja igasuguse informatsiooni saamiseks käivad kustutussalkade tuletõrjud küll vahel harva pühapäevadel paariks tunniks koos, kuid salkade piirkonnad on nii väikesed, et see ei tekita kellelegi vähimatki raskust.

Peale selle on tuletõrje traditsiooniks kujunenud veel mitmesugused võistlused, kuid niihästi oma rühma kui ka Vigala au eest on meil väljaminemas küllalt energilisi noori ja neil, eriti just vanemal meestel, kel' võibolla võistluste vastu huvi puudub, ei pruugi karta, et neid sellega tülitatakse.

Kõiki küsimusi üksikasjaliselt läbiarutades selgub, et otstarbekohase tuletõrje korraldamine polegi nii keeruline ja selle juures igale kodanikule langev kohustuse osa, mitte nimetamisväärnegi ja kui meie keegi neid pisikesi kohustusi paljaks ei pane, oleme varsti võimelised kahju-

tulele igal ajal piiripanema ja paremal juhul ka süttinud hoonel seinad püsti jätma.

Väga palju pisaraid ja südamevalu suudaksime siis ära hoida ja see üksinda oleks juba küllaldaseks tasuks. Peale selle ideelise külje saavutamise kõik kindla usu, et kahjutuli pole enam võimeline valmistama meile suuri üllatusi ja see on väga tähtis, — see usk on ainsaks usaldatavaks aluseks, millele võime kindlalt rajada oma ühistegeliku kindlustuskassa tegevuse ja selle läbi Vigala ja meie kõige heaks väga väikese vaevaga kokku hoida kaunis soliidseid summasid.

Kuigi meie ühistegeliku kindlustuskassa viimase 15 a. keskmiseks preemiaks on 2,16 senti ja seega ta on, meile kättesaadavaist, kõige odavam kindlustusasutus, on väga paljud Vigala inimesed kindlustanud oma varandused teistes kindlustusettevõtetes, põhjendusega: kuigi vahel maks näib küll kallim, on mul tegemist ikkagi teatud kindla suummaga, sest kui juhtub meil kuskil mõni „hoo-nete kobaras“ maha põlema „kes jõuab siis korraga maksta neid preemiaid ja vedada voore“ ja tõele auandes peab ütlemä, et selline mõtteviis just täiesti aluseks ei ole. Arvestades meie tuletõrje praeguse võimsusega ei saa salata, et meil halvemal juhul kuni 30.000-kroonilise kahjussummaga kahjutuled on tõesti võimalikud. Meie oma ühistegelise kindlustustegevuse põhimõtete juures tuleb normaalseks kindlustuseks pidada 80% varanduste väärtusest, nii oleks Vigala rahva varanduste kindlustuse üldsumma 2.500.000 krooni ja seega võimalikuks kõrgemaks preemiaks 12 s. iga kindlustussumma 10 kr. pealt. Ülepääsmatuid rahalisi raskusi ei saaks see just tekitada, kuid arvesse võttes, et peale kindlustussumma täieliku väljamaksmise, tuleb meil veel vastastikkuse abistamise mõttes, 25% ulatuses kinnisvara kindlustussummast, arvestades tavaliselt 250 senti koorem, kohale toimetada ehitusmaterjali ja et meil keskmiselt vähemalt 70% kahjussummast langeb kinnisvara arvele ja tööhobuseid arvasime Vigalas olevat 1200, tuleks igal hobusel kohaletirida 2 koormat, mis oleks tõesti kaunis kena „sagimine“.

Tegelik elu näitab küll, et niisuguseid juhuseid esineb väga harva, kuid kõigega arvestades ei saa me just ka süüdimõista neile kes talitavad põhimõtte järele — parem karta kui kahetseda.

Arvestades kõigi võimalustega usume kindlasti, et kakovahase tuletõrje väljaarendamisel meil korda läheb senist kahjutulede läbi tekitatud aasta keskmist kahjusummat vähemalt poolevõrra alandada ja nii jääks aasta keskmiseks kahjusummaks 2500 kr. ja meie varanduste 80% kindlustuse korral tuleks meil maksta preemiat kokku kõigest 2000 kr., sellele juurearvates veel ümmarguselt 750 kr. tuletõrje amortisatsioon, oleks kogu Vigala rahva rahaline väljaminek kindlustustspreemia ja tuletõrje korrashoiu kuludega kokku 2750 krooni ehk ümmarguselt 1,1 senti kindlustussumma iga 10 krooni pealt. Vaatame nüüd, kui suuri kulusid tuleks Vigala rahval kanda sel juhusel, kui meie, kartes juhuslike kõrgeid preemiaid ja vooride vedu — millised siis, kui oleme oma tuletõrje korralduse suhtes ükskõiksed ka tõesti võivad esineda — kindlustaksime omad varandused teistes kindlustusettevõtteis.

Igasuguste kindlustusasutuste vahel ühtlustatud ja avaldatud tariifid on järgmised:

Ühisehitused (elumajad lautadega) laudad ja küünid. Tulekindla katusega — 2,8; puukatusega — 4,8; Õlg- ja rookatusega — 6,0. Elumajad ja aidad. Tulekindla katusega — 2,2; puukatusega — 3,8; õlg- ja rookatusega — 5,0.

Vallasvara tariifid on ühised hoonetega, milles need asuvad. Kui võrrelda nüüd Vigala, suures enamuses just roo ja õlgkatustega ühisehituste, lautade, aitade ja peamiselt puukatustega küünide ja nendes asuvate varanduste väärtust, meil väga harva esinevate samasuguste tulekindlate katustega hoonete, elumajade ja nendes asuvate varanduste väärtusega, võib väga tagasihoidlikult arvestades Vigala rahva varanduste keskmiseks kindlustuspreemiaks, teistes kindlustusasutustes kindlustuse korral, pidada vähemalt 4 senti kindlustussumma 10 krooni pealt, ehk kokku 10.000 krooni aastas ja seega peaks Vigala rahvas, sel juhul, iga aasta ära kinkima vähemalt 7000 krooni, ilma et selle eest meile keegi ütleks aitäh'gi.

Tõsiasi, et käesoleval aastal mõned kindlustusseltside agendid on võimalusi leidnud Vigalas kindlustusi teha palju odavamalt siintoodud tariifidest, ei muuda midagi eeltoodud arvestuses, sest ma ei usu, et Vigalas leiduks nii narrilt kergeusklikku inimest, kes loodab, et juhul, kui

meil oma kindlustuskorraldust enam ei ole, meid siiski veel hellitatakse alandatud tariifidega.

Võibolla tahaks mõnigi nüüd küsida: kas on siis põhjust kahelda meie kindlustuskassa edukas edasitegutsemises? Peab vastama: on küll ja just eelkirjeldatud agentide imeliku tegevuse tagajärjel.

Viimastel aastatel on meie kindlustuskassa liikmete arv olnud küll võrdlemisi stabiilne, kuid nagu kassa asjaajaja 5. nov. koosolekul teatas, on tal juba andmeid kuni 40 majapidamise lahkumisest käesoleval aastal ja sellise „arengu juures“ pole just rõõmustamiseks põhjust ja see peaks igale Vigala tööjõulisele kodanikule juba ülearukordselt selgekstegema, et meil igalühel peale puht omaisiklike huvide peaks olema veidi huvi ka valla üldhuvide suhtes.

Vald on ju meie riiklikus administratsioonis omaette kindel majanduslik üksus ja igal tööjõulisel kodanikul oma valla suhtes vastuvaidlematud kohustused. Meie omavalitsusele, avalikkudele hoonetele, hoolekandele jne. vajalikud summad peavad tahes-tahtmata laekuma valla rahvalt, sest keegi ei kingi meile sentigi.

Samas aga näeme ja teame kõik, et mitmed meie valla üldhuvilised üritused on, nagu öeldakse, rahapuudusel teostamata ja kui nüüd mõelda et meie kas saamatuse, heroilise ükskõiksuse või kõige õigemini tunduvamana, lihtsalt algatuse puudusel, peame ise ära kinkima summased, millega tõesti võiks juba midagi teha, siis lihtsalt vägisi kerkivad küsimused: kas oleme siis tõesti nii armetumad; kas meil ei ole siis põrmugi arusaamist Vigala ja ühes sellega meie igaihe aust; kas Vigala on tõesti see paras paik, kus poisid portfelligedega ringiluusides võivad lõhkuda meile kõigile kasulikku ühistegevust ja siit peosse naerdes lahkuda?!

Loomulikult on enam-vähem igal Vigala inimesel neis küsimusis juba oma kindel seisukoht, sest kõikjal võib kuulda arutlusi umbes samadel teemadel, öeldakse ikka ja jälle et midagi peaks tehtama, kuna selgusetuks on jäänud senini: kuidas alata, mil visil ja kelle algatusel see „midagi“ peaks teostuma. Endastmõistetavalt kerkisid need küsimused üles ka tuletõrjeperes ja jõudsime viimaks selgusele, et selle „midagi“ teostamiseks on tuletõrje, — arvestades meie organisatsiooni otseste üles-

annete ja haaravusega — vist päris loodud ja otsustasime Vigala rahvale teostamiseks esitada järgmise idee:

Ühendame meie organisatsiooni kaudu Vigala rahva, arendame siis ühisel jõul võimalikult kiiresti täiuseni oma tuletõrje korralduse, surudes selle abil miinimumini meile kahjutulede läbi tekitatud kahjusummad mis läbi tõuseb meie kõigi usk oma ühistegeliku kindlustuskassa kindlasse paremusse — seega võimaldub meil kõigil omi varandusi kindlustada enneolematu odava preemiaga ja selle läbi kokkuhoitud summadega teostame Vigala edule ja aule vajalikud üritused.

Võibolla tahaks siiski mõni kahtleja nüüd küsida: „kas on mõnes vallas juba varem niimoodi tehtud?“

Avameelselt öeldes, meie teada küll mitte.

Tahaksime aga esitada vastuküsimuse: kes on siis Vigala rahvalt algatamise õiguse äravõtnud, et tohime ainult seda teha mida teised juba ammu teinud on. Oleme kõiki küsimusi üksikasjadeni läbiarutades jõudnud tulemuseni et siin esitatud kavakohaselt talitamine on tarvilik, meile kõigile kasulik, ja milleks siis veel kahelda. — Loomulikult on niisugune üksmeele ülevallaline tegutsemine väga kasulik iga valla rahvale, kuid usume vist kõik, et pole just Vigalale häbiks, kui teistel oleks kord ka meilt midagi õppida; sellepärast loodame kindlasti, et esitatud idee teostamiseks vajalikku ainelist abi ja tegelikku kaastööd saab lahkelt pakkuma iga vähegi teadlik Vigala kodanik.

Käesoleva kuu lõpul toimub meil jällegi ülevallaline tuletõrje korjandus ja annetusi võib teha raha, vilja ja igasuguste mõeldavate — näitemüügil ja loteriidel realiseeritavate — asjade näol. Annetuste suhtes peab veel ütleva et üksikud inimesed on kolme aasta eest toimunud samasuguse korjandusel õigeks pidanud annetada vilja nimel prahti ja asjade näol igasugust väärtusetu rämpsust — niisugust narritempu pole kellelgi vaja teha, sest ühtegi pole sunnitud annetama, ning antud vili, ükskõik kui palju, olgu korralik ja asjad, nii väikesed kui tahes — ikkagi väärtuslikud.

Käesoleva aasta korjanduse tulemuse kokkuvõttes tehakse iga rühma kohta eraldi ja rühma piirkonnast saadud summast läheb kohe rühma varustamiseks 70%, kuna

30% jääb juhatuse käsutusse võlgade ja asjaajamise korraldamiseks, kuna võimalik ülejääk läheb rühmadele tagasi, võrreldes algsumma suurusega.

Kuna meie tuletõrje senised majanduslikud saavutused on nüüd kõigile teada, edasine areng aga täielikult oleneb rahva annetustest ja tuletõrje kui kogu valla rahva ühise ettevõtte, asjaajamine meie käsutuses olevate summade suhtes peab toimuma suurima avalikkusega, siis otsustati korjanduse lõpul koostada ja igasse majapidamisse läkitada ülevallaline annetajate nimekiri, et igal inimesel oleks võimalik kontrollida oma annetuste õiglast arvestamist ja ühtlasi teadlik olla kogu korjanduse tulemusest. Palun veel teatavaks võtta, et korjajatel on kaasas ka tuletõrjeliikmeks astumise sooviavalduse plankeid ja nende „täitmise“ küsimust igal inimesel päris tõsiselt kaaluda ja kes meie kava tahab tõsiselt aidata teostada, see astugu kohe liikmeks, sest olemasolevate salakade koosseisud on õige napid ja mõttetu oleks tööriistu juure muretseda kui pole veel teadagi kas nendega töötajaid üldse leidub.

Lõpuks tuleks meil veel kindel seisukoht võtta, meie igasuguste koosolekute korra suhtes. Vaadeldes neid, eriti algust, tundub nagu oleks Vigala rahvas asutanud mingi registreerimatu vastastiku kiusamise ühingu. „Kolmveerand“ või tund peale kuulutatud algust hakkab juba harilikult „tilkuma“, paremal juhul „poolteise“ pärast saab ehk hädapärast alustada ja lõpuks on mõnel juhul inimesi koos päris kenasti. Meie kõik oleme sellist nähet kirunud, teame väga hästi ka kõik, et niiviisi ei saa ju ühtegi asja õieti ajada ja sellepärast mõnedki koosolekud ei täida üldse oma otstarvet — seekord „liigvara“ tulnud on tüdinenud ja ruttavad lõpetama, liighilja tulnud ei saa üldse ülevaadet koosolekutel arutatud küsimusist ja seega ka sageli resultaati — on käidud, on oldud ja „asja kasuks“ peaaegu mitte midagi tehtud.

Hilinenud oleme kõik, samuti ka üksteist vastastikku küllalt kirunud, — mis Teie arvate sellest, lugupeetud Vigala inimesed, kui kõik nüüd korraga oletame et oleme sessuhtes üheteisega tasa, töötame igaüks iseendale et alates 1940. aastast läheme, kui vähegi võimalik, alati koosolekule kui meid kutsutakse ja kindlasti kutses märgitud ajaks — parem minut varem kui hiljem — teeme

seda täiesti aumehelikult ja ilma igasuguse eelarvamise-
 seta ja kindlasti meie kõik üllatume, leides, kui kerge
 ja lihtne on siis igasuguseid asju ajada. Kui meie üldse
 midagi tõesti tagajärjekat teha tahame, siis pole see tei-
 siti ka mõeldav — senise „venimise“ juure jäädes kaob
 meil kõigil õige teotsemisind, levib üha enam „usk“, et
 lohakus ning igasugustest kohustustest kõrvalehoidumine
 on „täitsamehe“ tõeline uhkus ja selle tagajärjel igasu-
 gused algatused jäävad „rippuma“.

Palun nüüd lugupeetud Vigala kodanikke kõige eel-
 toodu üle tõsiselt järelemõelda, — siinesitatud mõtted ja
 arvestused peaks olema niihästi kogu Vigala kui ka meie
 igapäevase huvidega arvestades, seda väärt.

Kogu selle kava teostamises pole midagi võimatut,
 see on isegi väga kerge kui iga inimene täidab ausalt ja
 tagasikiskumatult oma kodaniku kohust — arvestuste
 üksikute osade juures võib ju „hea tahtmise juures“
 vaielda, kuid üldmõtet vähegi muuta suutvaid kõrvale-
 kaldumisi otsida oleks asjatu vaev.

Lugejaid, kes leiavad käesolevast trükitootele mitte-
 lubatavaid vigu, palun arvestada sellega, et nende ridade
 kirjutaja on kõige harilikum algharidusega talumees,
 kes hariduse hõngu pole tundnud enam üle kahekümne
 aasta ja julgen loota, et mõte on kuidagi tajutav ja roh-
 kem pole ka tahtud.

Iga lugupeetud lugejat palun aga lõpliku seisukoha
 võtmisel meeles tuletada neid vanu ja vastuvaidlemata
 tõe sõnu —

ühenduses on jõud!

Vigalas, detsembris 1939. a.

